

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економічного аналізу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 Облік та оподаткування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Аналіз бізнес-процесів в системі управління»
(назва магістерської програми)

на тему: **«Обліково-аналітична оцінка фінансових результатів**
(на прикладі ТОВ «Цемент»)»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка обліково-економічного факультету
Курдіяшко Тамара Олегівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волкова Ніна Анатоліївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми даної роботи полягає в тому, що облік фінансових результатів є однією з важливих ділянок роботи бухгалтера. Він формує інформацію щодо доходів і витрат підприємства за їх видами, передбачає нарахування і перерахування податків, які надходять у державний бюджет України. Про актуальність обраної теми дипломної роботи також свідчить складний фінансовий стан у всіх галузях економіки і значна кількість збиткових підприємств і організацій. Виходячи з цього, постає необхідність удосконалення системи обліку, аналізу та аудиту фінансового результату на підприємствах України.

Мета дослідження – теоретичне та практичне дослідження особливостей організації і методики обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Завдання дослідження:

- розглянути економічну сутність та зміст фінансових результатів;
- дослідити нормативно-правову базу, що регулює питання обліку фінансових результатів;
- вивчити особливості міжнародного обліку фінансових результатів;
- розкрити методику обліку та аудиту фінансових результатів на прикладі ТОВ «Цемент»;
- з'ясувати особливості автоматизації системи обліку доходів та витрат на досліджуваному підприємстві;
- висвітити недоліки та сформовано комплекс рекомендацій щодо вдосконалення системи обліку фінансових результатів на ТОВ «Цемент»;
- провести аналіз кількісного рівня фінансових результатів ТОВ «Цемент»;
- провести аналіз ефективності діяльності досліджуваного підприємства;
- здійснити економіко-математичне моделювання формування фінансових результатів діяльності ТОВ «Цемент» за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

Об'єктом дослідження є сучасна система бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних питань, загальних принципів, методичних і практичних завдань, пов'язаних з організацією, веденням і реалізацією ефективного обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів на прикладі ТОВ «Цемент».

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи, серед яких: метод індукції та дедукції, аналізу та синтезу, метод порівняння, метод абстрагування; вертикальний та горизонтальний аналіз; методичний апарат економіко-математичного моделювання, а саме: регресійний аналіз. Обробка інформації здійснювалась з використанням табличного процесору Excel.

Інформаційна база дослідження при написанні роботи виступають законодавчі, нормативні акти, спеціалізована література, наукові праці з обраної

теми, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку та фінансова звітність ТОВ «Цемент».

Структуру та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (73 найменувань) та 30 додатків. Загальний обсяг роботи становить 123 сторінки. Основний зміст викладено на 116-х сторінках. Робота містить 30 таблиць, 24 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 тези:

1. Курдіяшко Т.О. Прогнозування обсягів реалізації продукції на прикладі ТОВ «Цемент» / Т.О. Курдіяшко, О.М. Гайдаєнко // С. 117-124.

2. Курдіяшко Т.О. Стратегічний аналіз цінової політики / Т.О. Курдіяшко // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – Одеса. – 2018. – С.195-199.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Фінансові результати як об'єкт обліку, аудиту та аналізу**» надано визначення категорії «прибуток» і з'ясовано, що в економічній літературі приділяється підвищена увага цьому поняттю, але на даний момент єдиного визначення прибутку немає, оскільки воно насамперед залежить від поставлених його користувачами цілей.

У даному розділі нами також було встановлено, що одним із найважливіших аспектів організації бухгалтерського обліку на підприємствах є розробка класифікації доходів, витрат і фінансових результатів, здатної максимально задовольняти інформаційні потреби користувачів. Класифікацій фінансових результатів існує досить багато, кожна наука має своє визначення результатів діяльності, але всі вони тим чи іншим чином, за основу мають різницю між доходами та витратами діяльності.

У результаті проведення огляду нормативної бази і спеціальної літератури з питань обліку фінансових результатів було виявлено достатню кількість джерел, в яких дане питання досліджено всебічно. Бухгалтерський облік спирається на широку законодавчу базу, яка регулює діяльність підприємства.

У другому розділі «**Теоретичні та практичні аспекти обліку і аудиту фінансових результатів**» було з'ясовано та порівняно методологічні основи обліку доходів і відображення їх у звітності за МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» і ПСБО 15 «Дохід». Вивчення й розуміння сутності міжнародних принципів бухгалтерського обліку та звітності збагатить інтелектуальний потенціал українських облікових працівників, забезпечить зменшення ризиків для інвесторів і кредиторів та зростання довіри до показників фінансової звітності України.

Для створення належного забезпечення гармонізації бухгалтерського обліку доходів з міжнародними стандартами необхідна розробка системи заходів щодо поліпшення правових засад регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності; визначення нових методичних підходів до бухгалтерського обліку доходів; удосконалення організаційних аспектів регулювання тощо.

Нами було здійснено загальну характеристику ТОВ «Цемент» та досліджено діючу систему обліку та аудиту фінансових результатів на підприємстві, зокрема особливості аналітичного обліку доходів і витрат, документування операцій, специфіку автоматизації облікової системи тощо. Встановлено, що облік в цілому ведеться автоматизовано згідно діючого законодавства відповідно до вимог МСФЗ. З'ясовано також основні недоліки та напрямки вдосконалення обліку фінансових результатів на досліджуваному підприємстві ТОВ «Цемент».

У третьому розділі *«Аналіз ефективності управління фінансовими результатами ТОВ «Цемент»»* було проведено аналіз ефективності діяльності підприємства; досліджено його цінову політику за допомогою матриці Бостонської консультативної групи; побудовано регресійну модель формування фінансових результатів.

За результатами дослідження встановлено, що виробничо-фінансова діяльність ТОВ «Цемент» протягом 2013-2015 років є збитковою за чистим фінансовим результатом. Проте основна операційна діяльність генерує позитивний фінансовий результат, який має тенденцію до зростання. Причиною чистої збитковості підприємства є неефективне здійснення фінансової діяльності, оскільки від'ємні курсові різниці від фінансової діяльності й великі суми відсотків за користування банківськими кредитами й штрафи, призводять до позиціонування досліджуваного підприємства як «хронічно збиткового».

Результати аналізу зовнішнього середовища функціонування ТОВ «Цемент», зроблені завдяки використанню матриці Бостонської консультативної групи (БКГ) засвідчили про певні проблеми з ціноутворенням на ТОВ «Цемент». Майже за всіма марками цементу спостерігається зменшення рівня ціни реалізації у порівнянні з конкурентами на 25-30%. Керівництво підприємства повинно зосередити свою увагу на визначенні цінової стратегії й кардинально переглянути її.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження теоретичних аспектів та практики обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів було зроблено такі загальні висновки.

1. З огляду на неоднозначне трактування поняття прибутку, встановлено, що прибуток – це позитивний, узагальнюючий кінцевий результат діяльності суб'єкта господарювання, що характеризує ефективність вкладеного капіталу (власного та залученого) у виробництво продукції (робіт, послуг) з метою подальшого його нарощування та функціонування підприємства як окремої інституційної одиниці для задоволення потреб власників, найманих працівників та держави.

2. Різноманіття класифікацій доходів і фінансових результатів пов'язано з тим, що кожна з класифікацій покликана розкрити суть доходів і фінансових результатів з різних позицій і для відповідних цілей. Розгляд доходів і фінансових результатів з позиції різних класифікацій необхідний для повнішого розуміння самих понять «доходи» і «фінансові результати».

3. Належне нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів є важливою умовою ефективної організації обліку та контролю на підприємствах. Без

такого забезпечення підприємство приречене на значні штрафи, пені та зрештою на банкрутство.

4. У результаті вивчення та порівняння МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» і ПСБО 15 «Дохід» зроблено висновки, що для створення належного забезпечення гармонізації бухгалтерського обліку доходів з міжнародними стандартами необхідна розробка системи заходів щодо поліпшення правових засад регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності; визначення нових методичних підходів до бухгалтерського обліку доходів; удосконалення організаційних аспектів регулювання тощо.

5. У кваліфікаційній роботі визначено мету, завдання, джерела та особливості організація аудиторської перевірки фінансових результатів на прикладі даних досліджуваного підприємства ТОВ «Цемент».

6. Аналіз даних показав, що основна операційна діяльність є прибутковою для підприємства, а інша операційна діяльність та фінансова й інвестиційна діяльність генерують збитки, які перекривають позитивний результат від основної операційної діяльності. Основними причинами, що зумовили втрату власного капіталу досліджуваного підприємства й хронічного зростання збитковості виробничо-фінансової діяльності є негативний результат від неопераційних курсових різниць та виплата великих, обтяжних для підприємства, відсотків за користування банківськими кредитами.

Результати економіко-математичного моделювання показали, що зростання матеріаломісткості реалізованої продукції призведе до збільшення рівня чистої збитковості продажів на 7,5 відсоткових пункти. Збільшення коефіцієнта оптимальності складу та структури запасів призведе до зниження чистої збитковості продажів на 0,167 відсоткових пункти (вражаємо, що саме така економічне трактування цього чинника обумовлено зменшенням готової продукції на складах підприємства). Збільшення коефіцієнта співвідношення середньої відпускної ціни на цемент, що виробляється на ТОВ «Цемент» до середньої ціни на цемент, що виробляється конкурентами, призведе до зниження чистої збитковості продажів на 0,513 відсоткових пункти (завдяки стимулюванню збутової діяльності внаслідок конкурентоспроможної ціни на цемент). Збільшення коефіцієнта співвідношення інших фінансових доходів та інших доходів до фінансових витрат й інших витрат призведе до зниження збитковості продажів на 1,824 відсоткових пункти.

7. Результати аналізу зовнішнього середовища функціонування ТОВ «Цемент», зроблені завдяки використанню матриці Бостонської консультативної групи (БКГ), показали що управлінському персоналу товариства необхідно зробити суттєві корективи у стратегії формування цін на вироблювану продукцію. Як відомо, розрізняють три види цінових стратегій підприємства: 1. збереження стабільного стану підприємства на ринку; 2. збільшення обсягів збуту та частки підприємства на ринку ; 3. максимізація прибутку та рівня рентабельності (на основі підвищення цін або на основі зниження цін).

Результати дослідження довели, що ТОВ «Цемент» повинно дотримуватися першої цінової стратегії (збереження стабільного стану підприємства на ринку).

Проте підприємство обрало стратегію максимізації прибутку на основі зниження ціни. Але цей варіант цінової стратегії потребує інтенсифікації виробництва цементу за рахунок підвищення продуктивності праці, що забезпечується застосуванням новітнього обладнання, дотриманням технології вирощування. Отже, обрання ціни повинно базуватися на відповідному методичному рівні.

Головною особливістю формування ресурсного потенціалу ТОВ «Цемент», є скорочення капітальних вкладень в процес виробництва цементу протягом останніх років і на цій основі значне зменшення матеріальних ресурсів, що характеризується збільшенням кількості застарілої техніки й обладнання; суттєве зменшення середньооблікової чисельності працюючих. Тому підприємству необхідно розробити напрямки щодо виправлення ситуації в майбутньому.

До таких стратегічних напрямків можна віднести:

- оптимізацію структури основних засобів;
- підвищення виробничого використання основних засобів у часі (за рахунок збільшення коефіцієнтів приросту та змінності, а також на основі росту віддачі окремих видів основних засобів у межах передбаченої технічної потужності);
- зниження собівартості продукції за рахунок застосування ресурсозберігаючої техніки та маловідходних технологій, використання більш ефективних видів матеріалів, усунення втрат при транспортуванні.

8. У результаті вивчення діючої система обліку фінансових результатів на ТОВ «Цемент» встановлено основні недоліки та напрямки вдосконалення системи обліку:

– У ході дослідження облікових реєстрів щодо обліку доходів підприємства було встановлено порушення методики обліку операцій з реалізації необоротних активів: такі операції відображаються проводкою Дебет 361.2 Кредит 742. Ми рекомендуємо бухгалтерії підприємства виправити цю помилку і відображати вказані доходи або у складі доходів операційної діяльності (рахунок 712 при переведенні необоротного активу до складу оборотного, утримуваного для продажу), або складі доходів іншої діяльності (рахунок 746 без такого переводу).

– При вивченні складу витрат підприємства встановлено, що бухгалтерія підприємства невірно відображає у складі адміністративних витрат витрати на харчування працівників збутової служби та загальновиробничого персоналу. За таких дій відбувається завищення адміністративних витрат та зменшення витрат на збут та загальновиробничих витрат. Тому головному бухгалтеру ТОВ «Цемент» рекомендуємо переглянути склад витрат та посилити контроль за формуванням інформації у розрізі окремих статей витрат на рахунках 91, 92, 93 та інших класу 9.

АНОТАЦІЯ

Курдіяшко Т.О. «Обліково-аналітична оцінка фінансових результатів (на прикладі ТОВ «Цемент»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 Облік та оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування

(шифр та назва спеціальності)

«Аналіз бізнес-процесів в системі управління».

(назва магістерської програм)

– Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аудиту фінансових результатів діяльності промислового підприємства; досліджено особливості організації обліку та аудиту фінансових результатів на ТОВ «Цемент»; досліджено методику та особливості проведення аудиторської перевірки фінансових результатів; проведено аналіз ефективності діяльності досліджуваного підприємства, а також здійснено економіко-математичне моделювання формування фінансових результатів діяльності ТОВ «Цемент» за допомогою кореляційно-регресійного аналізу; сформовано комплекс рекомендацій щодо вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

Проаналізовано основні економічні показники діяльності досліджуваного підприємства ТОВ «Цемент» й виявлено тенденції у зміні кількісного рівня дослідження фінансових результатів діяльності підприємства.

– Запропоновано: керівництво ТОВ «Цемент» повинно дотримуватися цінової стратегії «збереження стабільного стану підприємства на ринку». Задля підвищення ефективності виробничо-фінансової діяльності необхідно: оптимізувати структури основних засобів завдяки організації своєчасної заміни застарілих основних засобів; підвищувати виробниче використання основних засобів у часі (за рахунок зростання коефіцієнтів приросту та змінності, а також на основі росту віддачі окремих видів основних засобів у межах передбаченої технічної потужності); знижувати собівартість продукції за рахунок застосування ресурсозберігаючої техніки та маловідходних технологій; знижувати собівартість виробленої продукції за рахунок застосування ресурсозберігаючої техніки та маловідходних технологій й співпрацювати із вітчизняними виробниками сировини та матеріалів задля зменшення матеріаломісткості, проте не за рахунок зниження якості виробленої продукції.

***Ключові слова:** облік, аудит, аналіз, управління, доходи, витрати, фінансові результати*

ANNOTATION

Kurdiashko T.O. «Accounting and analytical assessment of financial results (for example, Cement LLC)».

Qualification work for obtaining an educational master's degree in the specialty **"071 Accounting and Taxation"** under the master's programme of professional orientation (code and specialty name)

«Analysis of business processes in the management system»

(the name of the master's program)

- Odessa National University of Economics. - Odessa, 2018

The theoretical aspects of accounting and audit of financial results of activity of an industrial enterprise are considered in the paper; the features of accounting and audit of financial results on Cement LLC were investigated; the method and peculiarities of conducting an audit of financial results; the analysis of the activity of the investigated enterprise was carried out, and also the economic-mathematical modeling of the financial results of the activity of LLC "Cement" was carried out with the help of correlation-regression analysis; a set of recommendations for improving the current accounting system and internal control of financial results at the investigated enterprise has been formed.

The basic economic indicators of activity of the investigated enterprise are analyzed LLC "Cement" and revealed trends in changing of the quantitative level of research financial results of the enterprise.

It was offered: The management of Cement LLC should adhere to the pricing strategy "to maintain a stable state of the enterprise in the market". In order to increase the efficiency of production and financial activities, it is necessary: to optimize the structure of fixed assets through the organization of timely replacement of outdated fixed assets; to increase the production use of fixed assets in time (due to the growth of increase rates and evolution coefficient, as well as on the basis of the growth of the return

of certain types of fixed assets within the foreseen technical capacity); to reduce the cost of production at the expense of the use of resource-saving equipment and low-cost technologies; to reduce the cost price of produced products at the expense of the use of resource-saving technology and low-waste technologies and to cooperate with domestic producers of raw materials and materials in order to reduce the material consumption, but not at the expense of reducing the quality of manufactured products.

Key words: accounting, control, analysis, income, expenses, financial results.